

IZVJEŠĆE O GODIŠNJIM PLANOVIMA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI ŽUPANIJA I VELIKIH GRADOVA ZA 2016. GODINU

svibanj 2016. godine

CEI Centar za praćenje poslovanja
energetskog sektora i investicija

NACIONALNO KOORDINACIJSKO TIJELO ZA
ENERGETSKU UČINKOVITOST

UVOD

Prema Zakonu o energetske učinkovitosti (NN 127/14) Nacionalno koordinacijsko tijelo za energetske učinkovitost (NKT) predstavlja krovno tijelo zaduženo za planiranje, koordinaciju i provedbu politike energetske učinkovitosti u Republici Hrvatskoj. NKT djeluje unutar Centra za praćenje poslovanja energetskeg sektora i investicija (CEI) te u suradnji s resornim ministarstvima priprema i izrađuje Nacionalne akcijske planove energetske učinkovitosti (NAPEnU). Svrha Nacionalnog akcijskog plana energetske učinkovitosti je omogućiti centralno planiranje i nadzor nad postignutim uštedama. Županije u Republici Hrvatskoj već su godinama obvezne planirati aktivnosti koje poduzimaju po pitanju energetske učinkovitosti i to su radile kroz donošenje trogodišnjih programa i godišnjih planova energetske učinkovitosti. Novim Zakonom o energetske učinkovitosti obveznici planiranja su sve županije, ali i svi gradovi s više od 35.000 stanovnika koji od sada moraju sustavno planirati mjere energetske učinkovitosti. Time se potiče lokalnu samoupravu da sustavno gospodari energijom i svjesno planira korake koje će poduzeti kako bi se racionalnije trošila energija te istodobno smanjili troškovi. Planovi se rade na godišnjoj i trogodišnjoj razini, i to tako da se slijedeći trogodišnji Akcijski plan županija i velikih gradova donosi do kraja 2016. za razdoblje od 2017.-2019. godine. Do kraja svake godine radit će se Godišnji plan koji će biti osnova za nacionalno izvješće o provedbi mjera iz NAPEnU.

Važna uloga u osiguravanju kvalitetnog planiranja je unificiran način izrade planova energetske te način izračuna ušteda planiranih mjera energetske učinkovitosti. NKT ima obvezu pregleda i davanja suglasnosti na Akcijske i Godišnje planove energetske učinkovitosti svim obveznicima planiranja ali isto tako i ostalim JL(R)S koji dobrovoljno izrađuju planove energetske učinkovitosti u skladu s Zakonom o energetske učinkovitosti.

Godišnji plan energetske učinkovitosti sadrži detaljan prikaz mjera energetske učinkovitosti koje obveznici planiranja planiraju provesti tokom sljedeće proračunske godine. Prijedlog godišnjeg plana energetske učinkovitosti obveznik planiranja dostavlja Nacionalnom koordinacijskom tijelu elektroničkim i pisanim putem najkasnije do 1. listopada tekuće godine za sljedeću godinu.

Nacionalno koordinacijsko tijelo daje prethodnu suglasnost na Prijedlog plana kojim potvrđuje usklađenost prijedloga s odredbama Nacionalnog akcijskog plana, Akcijskog plana obveznika planiranja te svih planova davatelja subvencija. Izvršno tijelo jedinice lokalne i regionalne samouprave koja je obveznik planiranja dostavlja Godišnji plan energetske učinkovitosti na suglasnost Nacionalnom koordinacijskom tijelu nakon usvajanja proračuna obveznika planiranja. Uz Godišnji plan obveznik planiranja dostavlja dokaz o osiguranim sredstvima za izvršenje plana koja se financiraju iz proračuna jedinice lokalne i regionalne samouprave koja je obveznik planiranja.

Nacionalno koordinacijsko tijelo Prijedlog godišnjeg plana dostavlja na uvid davateljima subvencija čija sredstva obveznik planiranja navodi kao izvor financiranja u Prijedlogu godišnjeg plana energetske učinkovitosti. U Tablici 1. nalazi se popis obveznika planiranja.

Tablica 1. Popis obveznika planiranja

Popis obveznika planiranja	
Gradovi	Županije
Zagreb	Zagrebačka županija
Split	Krapinsko-zagorska županija
Rijeka	Sisačko-moslavačka županija
Osijek	Karlovačka županija
Zadar	Varaždinska županija
Velika Gorica	Koprivničko-križevačka županija
Slavonski brod	Bjelovarsko-bilogorska županija
Pula	Primorsko-goranska županija
Karlovac	Ličko-senjska županija
Sisak	Virovitičko-podravska županija
Varaždin	Požeško-slavonska županija
Šibenik	Brodsko-posavska županija
Dubrovnik	Zadarska županija
Bjelovar	Osječko-baranjska županija
Kaštela	Šibensko-kninska županija
Samobor	Vukovarsko-srijemska županija
Vinkovci	Splitsko-dalmatinska županija
	Istarska županija
	Dubrovačko-neretvanska županija
	Međimurska županija

ANALIZA DOSTAVLJENIH GODIŠNJIH PLANOVA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Do dana 1. svibnja 2016. godine Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija zaprimio je 31 Godišnji plan energetske učinkovitosti za 2016. godinu, od čega je 28 zaprimljenih planova od jedinica područne samouprave i velikih gradova koji su obveznici planiranja, a 3 dodatna zaprimljena plana su Grada Bakra, Grada Komiže i Grada Visa, koji ne spadaju u obveznike planiranja. U Tablici 2 prikazan je popis dostavljenih planova do 1. svibnja 2016.

Tablica 2. Popis dostavljenih Godišnjih planova energetske učinkovitosti za 2016. godinu

Dostavljeni Godišnji planovi energetske učinkovitosti za 2016.	
Gradovi	Županije
Zagreb	Zagrebačka županija
Rijeka	Krapinsko zagorska županija
Velika Gorica	Sisačko moslavačka županija
Slavonski Brod	Bjelovarsko bilogorska županija
Karlovac	Brodsko posavska županija
Sisak	Primorsko goranska županija
Varaždin	Osječko baranjska županija
Kaštela	Splitsko dalmatinska županija
Vinkovci	Istarska županija
Split	Međimurska županija
Osijek	Zadarska županija
Bjelovar	Šibensko kninska županija
Bakar	Ličko senjska županija
Vis	Karlovačka županija
Komiža	Varaždinska županija
	Koprivničko križevačka županija

Raspodjela planiranih mjera po sektorima

Najveći broj mjera energetske učinkovitosti planiran je u uslužnom sektoru, a nakon toga u sektoru kućanstva. U Tablici 3. prikazana je raspodjela planiranog broja mjera po sektorima za svaki zaprimljeni Godišnji plan energetske učinkovitosti. Najviše planiranih mjera odnosi se na energetske obnove zgrada javnog sektora te na energetska obnove višestambenih zgrada.

Tablica 3. Raspodjela planiranog broja mjera po sektorima

Županija/grad	Uslužni	Kućanstvo	Promet	Javna rasvjeta	Industrija	Ostalo *
Grad Zagreb	3	4	3	1	4	4
Grad Rijeka	9	0	11	1	0	3
Grad Velika Gorica	3	3	1	1	0	2
Slavonski Brod	2	0	1	1	0	2
Karlovac	5	1	2	1	0	1
Sisak	1	0	0	1	0	0
Varaždin	1	1	0	0	0	0
Kaštela	1	0	1	1	0	2
Vinkovci	1	0	0	3	0	0
Zagrebačka županija	8	0	2	2	0	3
Krapinsko zagorska županija	9	0	0	1	0	1
Sisačko moslavačka županija	9	0	0	0	0	2
Karlovačka županija	7	0	0	0	0	0
Varaždinska	6	5	3	0	0	2
Koprivničko križevačka županija	6	0	0	0	0	1
Bjelovarsko bilogorska županija	6	0	0	0	0	0
Primorsko goranska županija	10	0	1	0	0	1
Brodsko posavska županija	4		0	0	0	
Osječko baranjska županija	2	1	0	0	0	2
Splitsko dalmatinska županija	4	0	2	1	0	1
Istarska županija	1	0	0	0	0	0
Međimurska županija	4	3	1		0	0
Zadarska županija	8	4	5	2	0	0
Grad Split	4	0	1	4	0	2
Šibensko kninska županija	2	1	1	0	0	1
Grad Osijek	2	0	1	1	0	0
Grad Bjelovar	1	0	0	1	0	0
Ličko senjska županija	1	1	0	0	0	0
Ukupno	120	24	36	22	4	30

* Dio mjera iz planova navedenih pod *Ostalo* ne spada u mjere energetske učinkovitosti

Planirane uštede

Ulaskom u punopravno članstvo Europske unije, Republika Hrvatska preuzela je obavezu povećanja energetske učinkovitosti. Sukladno metodologiji izračuna ciljeva uštede energije određene u skladu s Direktivom o energetske učinkovitosti (2012/27/EU), nacionalni cilj uštede energije u razdoblju 2014.-2020. iznosi **54,250 PJ**. Taj cilj obuhvaća kombinaciju dvaju pristupa: sustav obveze energetske učinkovitosti te primjenu alternativnih mjera. Uštede postignute od strane jedinica područne samouprave i velikih gradova spadaju u alternativne mjere kojima se ostvaruje dio cilja – 32,094 PJ do 2020. godine.

Ukupne planirane uštede prema dostavljenim Godišnjim planovima energetske učinkovitosti za 2016. iznose 96.037.378,59 kWh odnosno **0,3457 PJ**. U Tablici 4 prikazane su planirane uštede županija i gradova obveznika koji su dostavili planove.

Tablica 4. Planirane uštede gradova i županija

Županija/grad	Planirana ušteda [kWh]	Planirana ušteda [TJ]
Grad Zagreb	7.663.000,00	27,59
Grad Rijeka	7.655.555,56	27,56
Grad Velika Gorica	8.563.888,89	30,83
Slavonski Brod	1.879.166,67	6,77
Karlovac	3.933.333,33	14,16
Sisak	3.427.637,09	12,34
Varaždin	2.550.790,00	9,18
Kaštela	785.780,00	2,83
Vinkovci	23.000,00	0,08
Zagrebačka županija	2.630.556,00	9,47
Krapinsko zagorska županija	588.888,00	2,12
Sisačko moslavačka županija	2.378.669,93	8,56
Karlovačka županija	2.722.000,00	9,80
Varaždinska	7.419.440,00	26,71
Koprivničko križevačka županija	1.086.111,00	3,91
Bjelovarsko bilogorska županija	2.136.666,70	7,69
Primorsko goranska županija	1.194.000,00	4,30
Brodsko posavska županija	414.660,22	1,49
Osječko baranjska županija	2.400.000,00	8,64
Splitsko dalmatinska županija	3.893.580,00	14,02
Istarska županija	269.680,50	0,97
Međimurska županija	3.618.888,89	13,03
Zadarska županija	21.670.000,00	78,01
Grad Split	4.593.645,81	16,54
Šibensko kninska županija	309.000,00	1,11
Grad Osijek	2.000.000,00	7,20
Grad Bjelovar	51.000,00	0,18
Ličko senjska županija	178.440,00	0,64
Ukupno	96.037.378,59	345,73

Financiranje

Jedan od obaveznih uvjeta kod pisanja Godišnjeg plana energetske učinkovitosti su istaknuti izvori financiranja te ukupni planirani trošak mjera. U Tablici 5. prikazani su troškovi mjera i iznos sufinanciranja Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dostavljenih planova. Ukupni planirani trošak svih mjera u pristiglim planovima iznosi 735.053.144,00 kn. Većina gradova i županija planira koristiti izvor sufinanciranja od Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Ukupni iznos planiranog sufinanciranja Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost iznosi 237.354.322,00 kn.

Tablica 5. Troškovi mjera i iznos sufinanciranja Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Županija/grad	Trošak mjere [kn]	Iznos sufinanciranja - FZOEU
Grad Zagreb	79.615.000,000	30.404.000,00
Grad Rijeka	108.556.500,000	32.031.600,00
Grad Velika Gorica	36.401.055,480	14.554.421,00
Slavonski Brod*	/	/
Karlovac**	26.340.000,000	8.900.000,00
Sisak	25.750.000,000	300.000,00
Varaždin	25.098.288,000	7.193.347,00
Kaštela	5.070.000,000	2.028.000,00
Vinkovci	749.750,000	26.000,00
Zagrebačka županija**	23.282.192,000	3.512.000,00
Krapinsko zagorska županija**	33.915.306,000	22.300.000,00
Sisačko moslavačka županija**	21.463.638,000	7.604.167,60
Karlovačka županija**	14.150.000,000	8.130.000,00
Varaždinska**	4.072.845,000	40.000,00
Koprivničko križevačka županija	6.196.053,000	1.119.728,60
Bjelovarsko bilogorska županija	15.113.471,000	8.797.783,00
Primorsko goranska županija	28.461.500,000	520.000,00
Brodsko posavska županija	12.867.382,640	6.460.517,33
Osječko baranjska županija**	69.085.000,000	27.634.000,00
Splitsko dalmatinska županija**	26.310.000,000	9.924.000,00
Istarska županija	17.375.881,880	6.950.352,75
Međimurska županija	15.375.000,000	4.568.750,00
Zadarska županija**	66.235.000,000	26.462.000,00
Grad Split	59.695.280,600	7.172.500,00
Šibensko kninska županija	6.443.000,000	306.000,00
Grad Osijek	5.850.000,000	/
Grad Bjelovar**	818.000,000	/
Ličko senjska županija	763.000,000	0
Ukupno	735.053.144,00	237.354.322,00

*u planu nisu prikazana financiranja

** u planu nije istaknut za sve planirane mjere iznos sufinanciranja Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, iznos je procijenjen od strane Nacionalnog koordinacijskog tijela za energetske učinkovitost

PRIJEDLOZI ZA POBOLJŠANJE GODIŠNJIH PLANOVA ENERGETSKE UČINKOVITOSTI

Najčešći problemi u zaprimljenim Godišnjim planovima energetske učinkovitosti odnose se na izvore financiranja. Plan mora sadržavati trošak mjere, te jasno istaknute izvore financiranja izražene u postocima. To znači da ukoliko se za određenu mjeru planira subvencija od Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, u planu mora biti izražen postotak (ili točan iznos) planiranog sufinanciranja.

Načini izračuna uštede energije koji se postiže planiranom mjerom energetske učinkovitosti:

1. Mjere za koje postoji metodologija definirana u Pravilniku

Od 9. lipnja 2015. na snagu je stupio Pravilnik o sustavu za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (dalje u tekstu: Pravilnik). Pravilnikom je propisana Metodologija za praćenje, mjerenje i verifikaciju ušteda energije (dalje u tekstu: Metodologija) kojom je definirano 19 mjera. Mjere koje su planiraju provoditi, a definirane su u Pravilniku njihovu uštedu potrebno je izračunati prema navedenoj Metodologiji. Ovom metodologijom mogu se izračunati procijenjene uštede sa referentnim ili projektnim ulaznim vrijednostima (primjerice kako se izračunavaju uštede u Programu energetske obnove zgrada javnog sektora kojeg provodi APN).

2. Mjere kojima se ušteda utvrđuje mjerenjem

Ukoliko postoje mjere kojima se ušteda energije utvrđuje mjerenjem potrošnje onda se njihova ušteda utvrđuje razlikom mjerene potrošnje energije i referentne potrošnje energije.

3. Mjere za koje ne postoji metodologija izračuna uštede

Za specifične mjere koje nisu propisane metodologijom (npr. mjere u industriji), uštede se određuju po projektu, a procjenjuju ih za to ovlaštene stranke, kako je određeno Pravilnikom.

Ne moraju nužno sve mjere donositi uštedu u kWh. Mjere energetske učinkovitosti mogu se dijeliti na potporne i izvršne. Potporne mjere politike su one mjere koje za rezultat nemaju mjerljivu uštedu, nego služe kao potpora za provođenje izvršnih mjera (primjerice uspostavljanje novog sustava financiranja EE mjera, ili provođenje informativne kampanje o EE, izrada projektne dokumentacije i sl.). Ove mjere se navode u planu i upisuje u SMIV ali njihova ušteda jednaka je nuli ukoliko ne postoji vjerodostojan način izračuna uštede.

ZAKLJUČAK

Svrha ovakvog izvještavanja je usklađivanje nacionalnih planova s lokalnim aktivnostima – od sada će Nacionalni planovi biti krojeni i po smjernicama koje stižu od lokalne samouprave. Dok su županije i veliki gradovi Zakonom o energetske učinkovitosti obvezni planirati mjere energetske učinkovitosti, i drugi gradovi i općine mogu se dobrovoljno uključiti u planiranje. Time će povećati svoje šanse da dobiju sufinanciranje za određene aktivnosti koje namjeravaju provesti, jer je Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti osnova za planiranje raspodjele sredstava FZOEU.

Do dana 1. svibnja 2016. NKT je zaprimio 28 planova, što čini preko 75% od ukupnog broja obveznika planiranja. Ukupne planirane uštede prema dostavljenim Godišnjim planovima energetske učinkovitosti za 2016. iznose 96.037.378,59 kWh odnosno **0,3457 PJ**. Trećim Nacionalnim akcijskim planom za energetske učinkovitost određen je cilj za 2016. godinu u iznosu od 1,623 PJ. Dakle, samo provedbom planiranih mjera županija i velikih gradova ostvarilo bi se 21% od ukupnog godišnjeg Nacionalnog cilja RH.

Budućnost energetske učinkovitosti u Europskoj uniji koordinacija je provedbe mjera na različitim razinama vlasti: lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i EU razini. Samo sa sustavnim pristupom ovoj problematici kroz planiranje, provedbu i međusobnu suradnju svih uključenih razina postići će se zacrtani ciljevi smanjenja potrošnje energije i emisije stakleničkih plinova.